

Rädda Barnen ▶ Kartläggning Ekosystemsarbete Vinnova

KARTLÄGGNING BÄCKBY PÅ LIKA VILLKOR

Med stöd av Vinnova

SAMMANFATTNING AV KARTLÄGGNING FÖR EKOSYSTEMSARBETE I BÄCKBY

I samband med kartlägningsarbetet så skrevs en rapport och en sammanfattning av den finns nedan. För att lyfta fram och klargöra hela rapportens innehåll finns här också en bild på innehållsförteckningen så den som läser denna sammanfattning kan få en bild av vad som finns med i den ursprungliga rapporten men som till följd av det begränsade utrymmet i återrapporten har fått bara smalnats av till det viktigaste.

I SYFTE MED KARTLÄGGNINGEN

När PLV engagerar sig i ett nytt område sker alltid en kartläggning där de boende står i fokus. Det är av stor vikt att denna del av kartläggningen genomförs av någon med stor lokal kännedom, stark lokal förankring och förtroende, ett lokalt nätverk och med en förståelse av socioekonomisk utsatthet och förutsättningarna som finns i ett socioekonomiskt utsatt område.

Kartläggningen i Bäckby utgör ett komplement till den kartläggning som Mimer och Västerås stad tidigare gjort som en del i den sociala agendan, programförklaringen och de planer som tagits fram för utvecklandet av Bäckby stadsdel. Syftet med kartläggningen som genomförs av PLV är uppdelat på fyra delar:

1. **Säkerställa att boendes och lokala nyckelpersoners röster hörs i processen**
2. **Förstå de lokala behoven utifrån en aktuell och boendecentrerad problembild**
3. **Identifiera utmaningar och möjligheter i ett eventuellt framtida PLV-arbete i stadsdelen**
4. **Identifiera och förstå den lokala aktörssammansättningen samt vilka aktörer som blir relevanta i framtida lokala partnerskap** och det ekosystemsarbete som projektet syftar till att bygga upp och genomföra under kommande steg i projektet

INNEHÅLL

1	Bakgrund	2
1.1	Problembeskrivning.....	2
1.2	På Lika Villkor.....	2
1.3	Tidsöversikt för Rädda Barnens arbete på Bäckby.....	3
2	SYFTE MED KARTLÄGGNINGEN	3
3	Metod	4
3.1	Dokumentöversikt.....	4
3.2	Översikt över initiala aktiviteter/möten.....	5
3.3	Intervjuer och möten med boende.....	6
3.4	Deltagande observationer	8
3.4.1	Observationer gällande trygghet.....	8
3.4.2	Observationer gällande rörlighet, utemiljöer och mötesplatser....	8
3.5	Bäckby i media under kartläggningstiden.....	8
3.6	Utmaningar vid genomförande.....	11
4	Resultat	12
4.1	Teman.....	12
4.1.1	Skolan och skolfrågor.....	12
4.1.2	Informationskanaler och kunskapsinhämtning.....	13
4.1.3	Känsla av otrygghet och idéer på trygghetsskapande insatser.....	13
4.1.4	Rasism och diskriminering.....	14
4.1.5	Sysselsättning och tillgång till hållbar försörjning	14
4.1.6	Avsaknad av mötesplatser och tillgång till lokaler.....	14
4.1.7	Avsaknad av insatser för barnfamiljer eller med fokus på föräldrar.....	15
4.1.8	Mediabilid och områdets rykte	15
4.1.9	Projekt och projektrötthet.....	15
4.1.10	Behov av aktiviteter och verksamheter.....	16
4.1.11	Stor upplevd trygghet hos boende och stark gemenskap i området.....	16
4.1.12	Ombyggnationer och investeringar i området.....	16
4.1.13	Engagemang och eldsjälar.....	17
4.2	Aktörsanalys.....	17
4.3	Lokala mötesplatser	18
5	ANALYS OCH KOMMENTARER	19
5.1	Hur kan arbetet framåt se ut?.....	20
5.2	Rekommendationer och medskick.....	21

Denna kartläggning läggs fram som underlag i den fortsatta planeringen för arbete på Bäckby och bör ligga till grund för diskussioner om hur arbetet med social hållbarhet och långsiktigt hållbar utveckling i stadsdelen kan utformas.

Metoden som har använts för att göra denna kartläggning består huvudsakligen i fem olika delar:

- Översikt av redan framställt material och rapporter samt en medieöversikt
- Initiala möten och nätverkande (18 möten)
- Djupintervjuer (12 st)
- Workshops med utvalda grupper (3 workshops med totalt 27 deltagare)
- Observationer i området (vid fler än 20 tillfällen)

2 RESULTAT

I intervjuerna och i de deltagande observationerna har en del centrala teman identifierats och beskrivs var och en för sig i rapporten som helhet.

Utmaningar

De teman som här sammanfattas som "utmaningar" och som kommit fram som viktiga i intervjuerna är:

- **Skolan och skolfrågor**, skolan som arena för att jobba med barn och ungdomar
- **Avsaknad av tydlig information och brist på kunskap** av olika slag
- **Känsla av otrygghet** i området eller idéer på insatser som ska stärka tryggheten
- **Rasism och diskriminering**
- **Sysselsättning** och tillgång till hållbar försörjning
- Avsaknad av **mötesplatser och tillgång till lokaler**
- Avsaknad **av insatser för barnfamiljer eller med fokus på föräldrar** i olika skeenden av livet
- Negativ bild av området genom media som leder till **dåligt rykte och fördomar** mot de boende
- **Projekt, kortvariga insatser och projekttrötthet**
- Stort **behov av aktiviteter och verksamheter**

Positiva teman:

- Stor **upplevd trygghet och stark gemenskap** hos boende
- **Ombyggnationer och investeringar** i området
- Starkt förtroende för **eldsjälar och engagemang** hos aktörer som fritidsgården

3 ANALYS OCH KOMMENTARER

Denna kartläggning har påvisat många problemområden och utvecklingsmöjligheter som handlar om Bäckby som område men också för de boende i området. De centrala teman som dyker upp i samtal med boende och engagerade i området visar att det finns mycket som stämmer överens med den sociala agendan som Bo-Klok, Bostads AB Mimer, Ikano Bostad, IKEA, Västerås Stad och Rädda Barnen m.fl. nu påbörjat ett gemensamt arbete kring.

Flera aktiviteter är inplanerade i den sociala agendans handlingsplan, om de genomförs kan de få positiva effekter på många av de frågor som respondenterna lyfter. Det finns en tydlig samklang mellan dessa och PLVs mål.

Det som denna kartläggning visar är att PLV bidrar med ett särskilt fokuserat barnrättsarbete som har utgångspunkt i Barnkonventionen och som syftar till att underlätta och stärka boendes organisering. Att hela tiden värna det lokala deltagandet och att inte göra saker endast "för" utan "med" boende kommer vara utmaningen framöver.

Framförallt så behöver det skapas en känsla av att det händer positiva saker i området, lokala förebilder behöver få mer plats och nya lokala förebilder behöver få möjlighet att växa fram. Detta för att bryta en känsla av att "inget händer" och ge alternativa narrativ till den rådande bild av området som hålls fram i olika sammanhang. Det finns goda chanser att insatser här, om de görs på rätt sätt och framförallt om de kommer från de boende, kommer inspirera och sätta tonen i området på ett positivt sätt. Goda exempel behövs.

Aktörsanalys

Aktör/nyckelperson	Roll/Aktiviteter
Mimer	Bostadsbolag inom Allmännyttan, har möteslokal i området, ansvarar för Kvinna på Bäckby och driver jobbpunkt Mimer
Here4U	Fanns tidigare i området men har flyttat ut pga IOP-avtal som finansierar en annan typ av verksamhet. Here4U drev Connexion West som omnämns av många som en väldigt positiv verksamhet.
Proffas	Städföretag med ett stort engagemang i sociala frågor, delägaren till Proffas är en lokal profil som ligger bakom satsningar som jobbmässa för ungdomar och "Världsrekord i Baklava"
Flickinitiativet	Ett Arvsfondsfinansierat projekt som drivs av Barkarö FK och Bäckby United för att skapa bättre förutsättningar för flickor att spela fotboll och delta i föreningar samt att skapa mer utbyte mellan de två stadsdelarna.
Bäckbys unga	En grupp unga på Bäckby som arrangerar föreläsningar, ortens poet etc. med målet att göra Bäckby till en tryggare plats.
Fritidsgården	En plattform för ungdomar mellan 12-18 att samlas. Det arrangeras flera saker där plus att dem jobbar mycket med det sociala på Bäckby.
FC Europa	En fotbollsförening som har drivits länge av Rocco Milanovic. Där vem som helst kan komma och spela, Rocco åker runt i sin minibuss och skjutsar dem som behöver det.
Bäckby United	En ny startad fotbollsförening med focus på barn och unga. Håller i aktiviteter, sommarskola och försöker engagera unga samt föräldrar. Drivs av Hussein Qasim.
En Frisk Generation	Satsning på fysisk hälsa som startar i Bäckby under hösten 2019 med familjer från Rösegårdsskolan och Bäckbyskolan.

En del föreningar med etniskt eller kulturellt fokus engagerar människor i området men de har inget bredare socialt engagemang och/eller driver ingen social verksamhet så därför tas de ej upp här ovan. Även Folkhögskolan, Fastighetsägarföreningen och andra samlingar finns men de har inte omnämnts i någon större utsträckning av de som ingått i denna kartläggning.

Lokala mötesplatser

Mötesplats	Hur används den
Centrum	Här finns ICA där många handlar men det är också en informell mötesplats för boende i alla åldrar, mycket ombyggnationer nu men det är fortfarande en plats där många träffas.
Fritidsgården	Öppen för ungdomar mellan 12-18 år, öppet alla dagar utom tisdagar och söndagar, vardagar mellan 18-21:30, fredagar och lördagar 17:00-00:00. Omnämns som mycket positiv aktör av de boende som deltagit i den här kartläggningen.
Nya planen	En ny konstgräs fotbollsplan invigd denna sommar. Fått mycket positiv respons samt gett möjlighet till fler barn och unga att börja spela där.
Hällbyplanen	En mindre fotbollsplan som ligger vid skolan. Många ungdomar är där och spelar fotboll samt umgås.
Bäckbyhuset	Tidigare högstadieskola som har stängts ner. Idag har man en viss användning av dess lokaler, de är alla uthyrda dagtid. Oklart hur det ser ut i lokalerna på kvällstid men det verkar vara en rådande övertygelse om att lokalerna är tomma.
Kyrkan	En kyrka som ligger nära Centrum. Många familjer brukar samlas där på söndag. Brukar hjälpa till vid sociala evenemang.
Hundparken	En relativt välbesökt hundpark där Bäckbybor brukar rasta sina hundar.

Biblioteket	Ett bibliotek som ligger i Centrum. En samlingsplats som en del äldre intervjupersoner refererar till men finns även mötesplatser för unga. Äldre förmiddags tid unga/unga vuxna på eftermiddagen men också andra besökare från alla generationer.
Connexion West/Kollage	Ett initiativ som startades av Here4u där man erbjöd stöd för äldre mellan 0-100 som lades ner och togs över av mimer som nu har bytt namn till Kollage
Mötesplatsen	En mötes plats i Centrum utanför fritidsgården för ungdomar över 18 år att hänga på. Detta initiativ som drevs av Here4u till att börja med pågår inte längre men flera samlas fortfarande på platsen. Mötesplatsen finns fortfarande kvar men i lite annan form. Caféet drivs av Arbetsmarknadsenheten och fungerar som mötesplats i området dagtid.
Mötesplatser som finns men som ej omnämns av intervjupersoner i kartläggningen, kompletterats av tjänstepersoner	<ol style="list-style-type: none"> 1) Familjecentrum med öppen förskola: en mötesplats för föräldrar och dessutom möjlighet att få både utbildning och stöd i sitt föräldraskap under barnets hela uppväxt (0 år tom gymnasiet). Arbetet sker i nära samverkan med Region Västmanlands mödra- och barnhälsovård på Bäckby. 2) Mötesplats äldre är en mötesplats för +65 år. 3) Västerås Folkhögskola

3.1 Hur kan arbetet framåt se ut inom ramen för Rädda Barnen och PLVs arbete?

Utifrån denna kartläggning och utifrån PLVs fokusområden är det tydligt att behov och möjligheter att jobba utifrån PLVs modell finns i området. Arbetet framåt kan formas på olika sätt beroende på vilka aktörer som kliver in och hur verksamheten ska organiseras. Slutsatsen från det som kommit fram i denna kartläggning är att en satsning först och främst borde ske inom området Demokrati och inflytande, då det öppnar många dörrar för relationsbyggande med boende och för att i mer detalj utvärdera behoven kring övriga fokusområden.

Demokrati, egenmakt och organisering genom direktstödsverksamheter

Dessa direktstödsverksamheters utformning och fokus behöver diskuteras mer i detalj men såväl unga killar, unga tjejer, unga vuxna, föräldrar och barn är intressanta för PLV. Vilka som startas först och hur det skulle läggas fram måste diskuteras i djupet med målgrupperna. Exempelvis så finns tjejgrupper på Fritidsgården som redan är igång och rullar och om Tjejforum ska bedrivas behöver det benas ut hur, så att det inte blir en konkurrent utan snarare en förstärkning. Detsamma gäller de övriga forumverksamheterna. Oavsett innehållet så bör det skapas långsiktiga direktstödsverksamheter i breda partnerskap och satsa på ett grundläggande boendeaktiverande arbete med fokus demokrati och delaktighet som utgångspunkt.

Ett återkommande tema är att projektröttheten i området är stor men det är också tydligt att de projekt som har genomförts, exempelvis Here4Us olika verksamheter, har gett människor positiva upplevelser. Kommentarer om att det händer lite i området och det faktum att det finns få aktiva föreningar som driver sociala initiativ (enligt stadens föreningsregister: <https://vasteras.ibgo.se/AssociationRegister>) leder till en rekommendation om att skapa beständiga och robusta direktstödsverksamheter i breda partnerskap mellan olika aktörer. För att skapa en känsla av att det händer saker i området, att fokusera på att skapa gemenskap och skapa plattformar för organisering så är det viktigt med direktstödsverksamheter såsom exempelvis forum, återkommande evenemang, kvällsaktiviteter och organisering av föreningar och boendedrivna initiativ. Dessa behöver vara beständiga och planerade över en lång tid så att de inte bidrar till ökad projektrötthet och frustration kopplat till det. För att hitta fler engagerade människor i området som vill vara bärare av ett förändringsarbete, utöver de som redan engagerar sig, så behöver en rad insatser och sociala arrangemang ske. Det kan bli en katalysator för positiva insatser vilket har potentialen vara ett 'startskott' för arbetet framåt.

Rekommendationen är att skapa ett årshjul med flera tydliga boendeaktiverande insatser med fokus på demokrati och delaktighet tillsammans med redan engagerade lokala aktörer

Detta svarar mot de behov som de intervjuade uttryckt gällande mötesplatser, utbildning och informationsspridning exempelvis. Det kan även vara ett sätt att stötta och samverka med de lokala aktörer som redan har högt förtroende, såsom Bäckby United och Fritidsgården. En viktig del i detta spår är ett arbete med en boendedriven mötesplats, att tillgängliggöra lokaler och skapa rumsliga förutsättningar för organisering. En grupp som inte får glömmas bort är områdets unga vuxna och de som står långt ifrån insatser och mötesplatser i dagsläget.

FOKUSOMRÅDE: Demokrati och inflytande	MÅL 1: Barn och unga har kunskap om och utövar sina rättigheter	Indikator 1: Bedömd kunskap om sina rättigheter
	MÅL 2: Barn och unga upplever att de har möjlighet att påverka sina livsvillkor	Indikator 2: Grad av aktivt påverkansarbete Indikator 3: Känsla att sina åsikter är viktiga och tas på allvar Indikator 4: Upplevd möjlighet att kunna påverka utvecklingen i närområdet Indikator 5: Upplevd möjlighet att kunna påverka sina livsvillkor till det bättre Indikator 6: Tro på att det gör skillnad att rösta i våra politiska val

Värdekedja kring arbete/hållbar försörjning

Även om sysselsättning inte kommit fram som ett av de mest centrala teman i de intervjuer vi gjort så har erfarenheter lärt oss att det är en nyckel till många av de problem som lyfts fram av de boende. Att skapa förutsättningar för att komma ut i arbete eller att hitta en sysselsättning som känns inspirerande och relevant är, också som den sociala agendan beskriver, ofta en avgörande faktor för ungdomar och unga vuxna.

Det är tydligt att det finns brist på värdefulla aktiviteter för unga vuxna i området och att det finns begränsade insatser med denna målgrupp som fokus. En rekommendation är att aktivera arbete i en värdekedja för målgruppen med hög "buy-in" från olika aktörer som kan ha olika tillvägagångssätt och metoder för att hitta och främja lokala förebilder och minska utsattheten hos gruppen. I en sådan värdekedja bör arbete och hållbar försörjning vara en central del men även coachande samtal, inspirationssatsningar, individstöd och brottsförebyggande insatser bör vara en del i detta arbete.

Det finns redan flera aktörer i området som är aktiva inom detta spår och det skulle gå att etablera ett partnerskap med målet att få ut fler i sysselsättning genom att använda befintliga PLV metoder och program. En lågt hängande frukt kan vara att Aktivera arbete i en värdekedja för unga vuxna i området parallellt med övriga arbetet för att minska utsatthet och öka antalet lokala förebilder.

FOKUSOMRÅDE: Arbete och hållbar försörjning	MÅL 1: Barn och unga har möjlighet att förverkliga sina ambitioner på arbetsmarknaden	Indikator 1: Upplevd kunskap om vad som krävs för att få ett eget jobb och lyckas på arbetsmarknaden Indikator 2: Grad av arbetsrelaterade drömmar
	MÅL 2: Barnfamiljer har tillgång till en hållbar försörjning	Indikator 3: Upplevd möjlighet att kunna förverkliga sina ambitioner på arbetsmarknaden Indikator 4: Upplevd möjlighet att försörja sig

3.2 Rekommendationer och medskick

- 1) Arbeta med lokala förebilder och skapa insatser för olika målgrupper**
- 2) Satsa på sammanhållen, tydlig och inspirerande information**
- 3) Prioritera och revidera handlingsplanen i den sociala agendan utifrån boendecentrerat perspektiv**
- 4) Investera i och prioritera arbetet med en boendedriven mötesplats**